

SÜÜTEOMENETLUSED

KURI TEGU = KURITEGU?

15.12.2020 NARVAS

9.30-11.00 seminar

11.00-11.15 paus

11.15-12.45 seminar

12.45-13.15 lõuna

13.15-14.45 seminar

14.45-15.00 kohvipaus

15.00-16.30 seminar

Millest räägime?

- ▶ Karistusõiguse roll ühiskonnas ja kuritegevuse trendid
- ▶ Materiaalõigus - mis on süütegu ja millised on karistused
- ▶ Menetlusõigus – kuidas süütegusid menetletakse

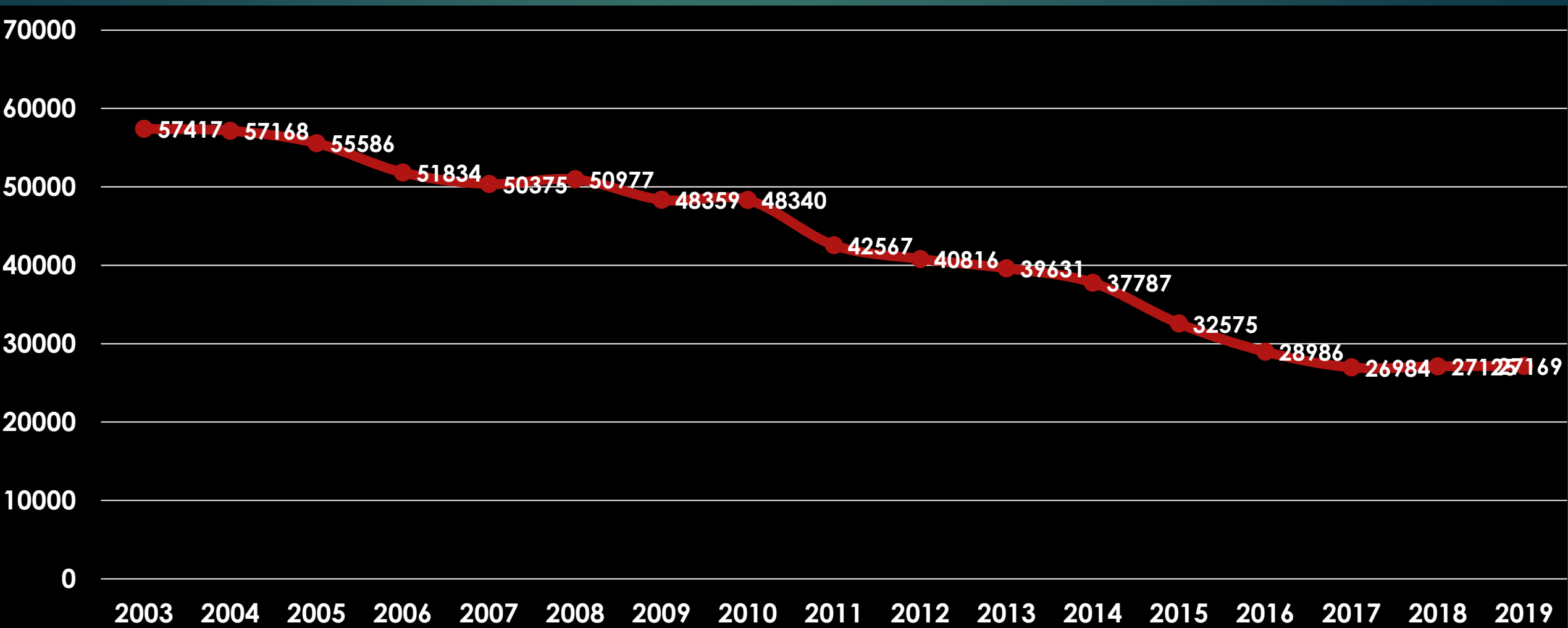
Karistusõiguse roll ühiskonnas

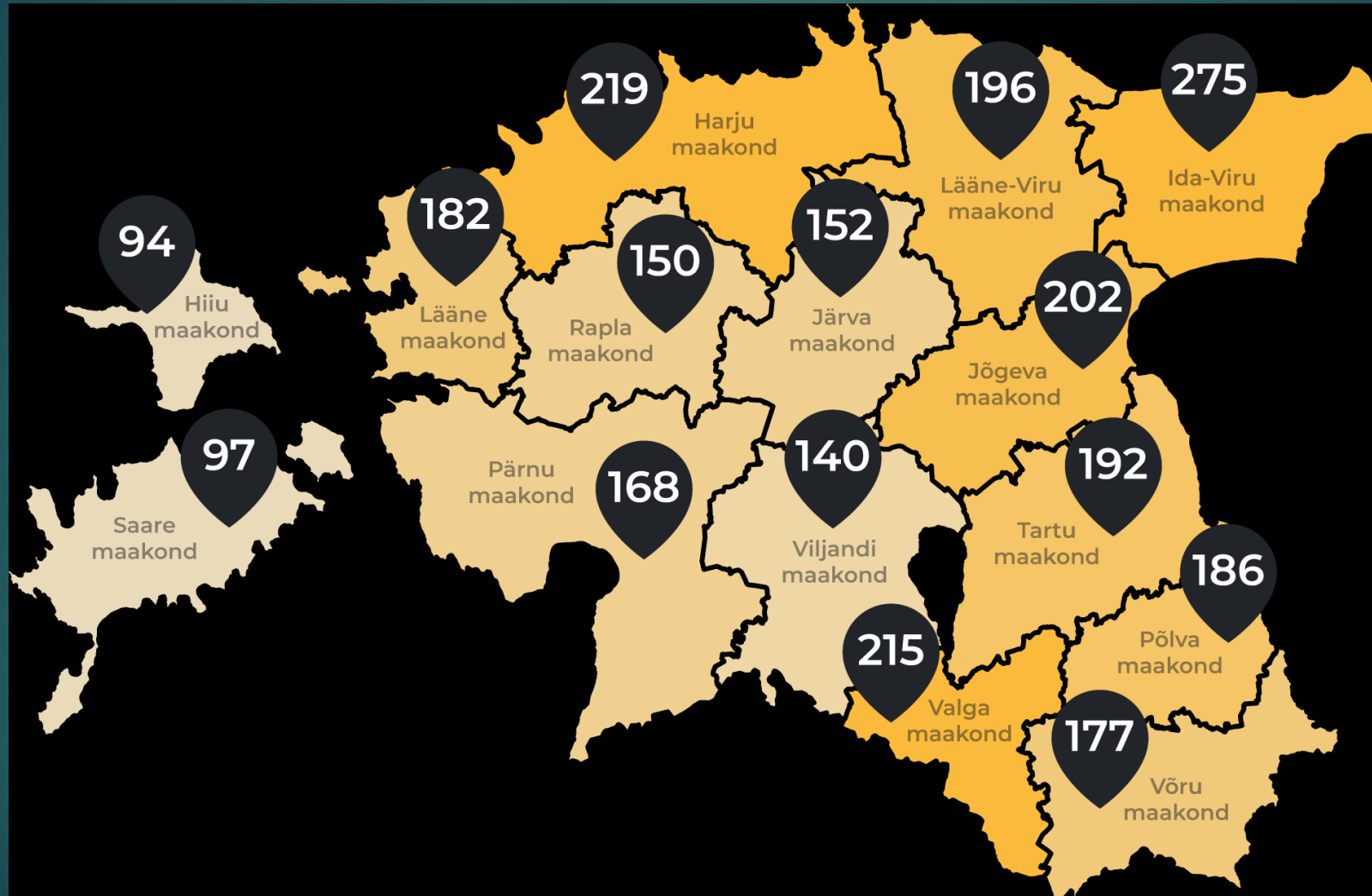
Kuritegevuse trendid

Andmed justiitsministeeriumi kuritegevuse aastaraamatutest

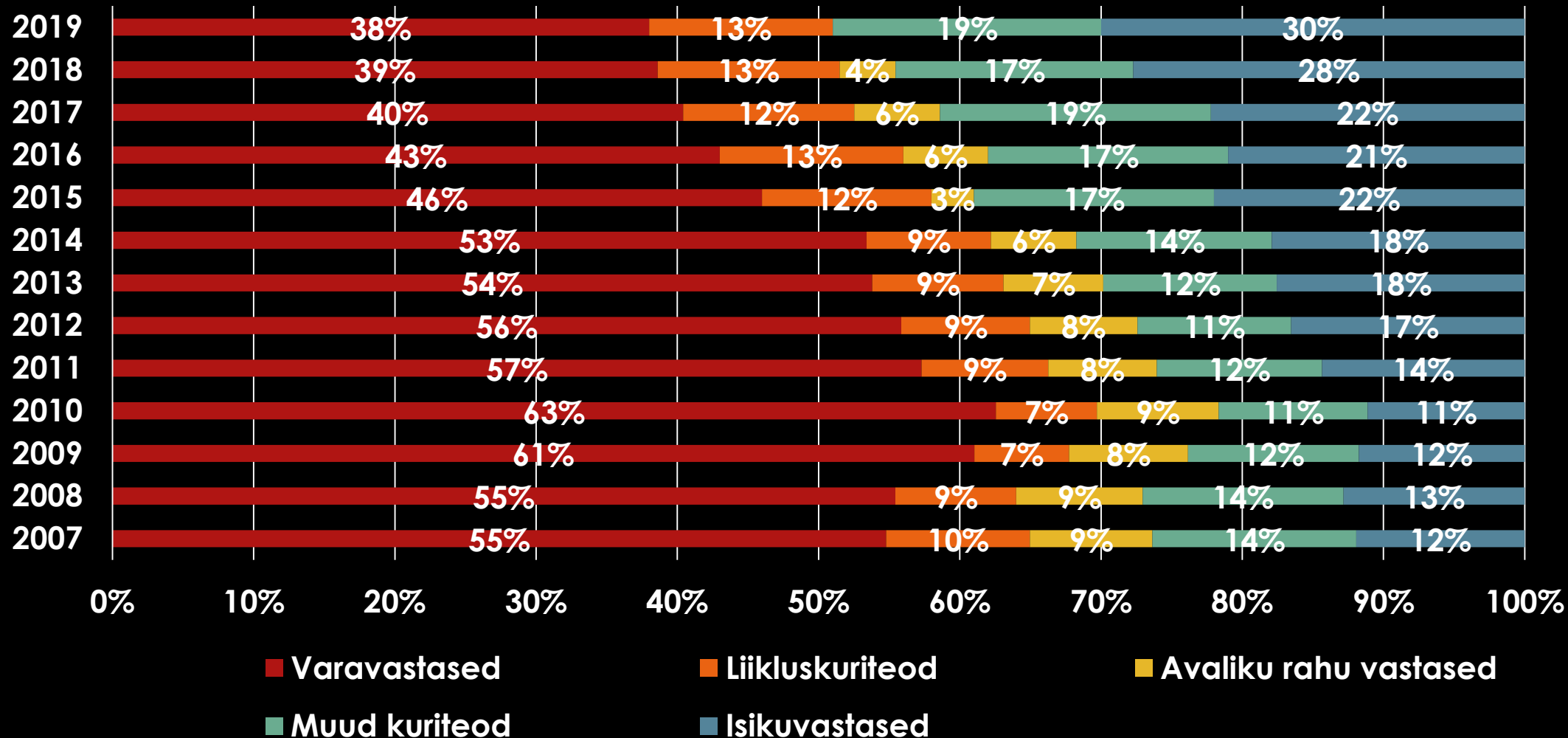
Registreeritud kuriteod

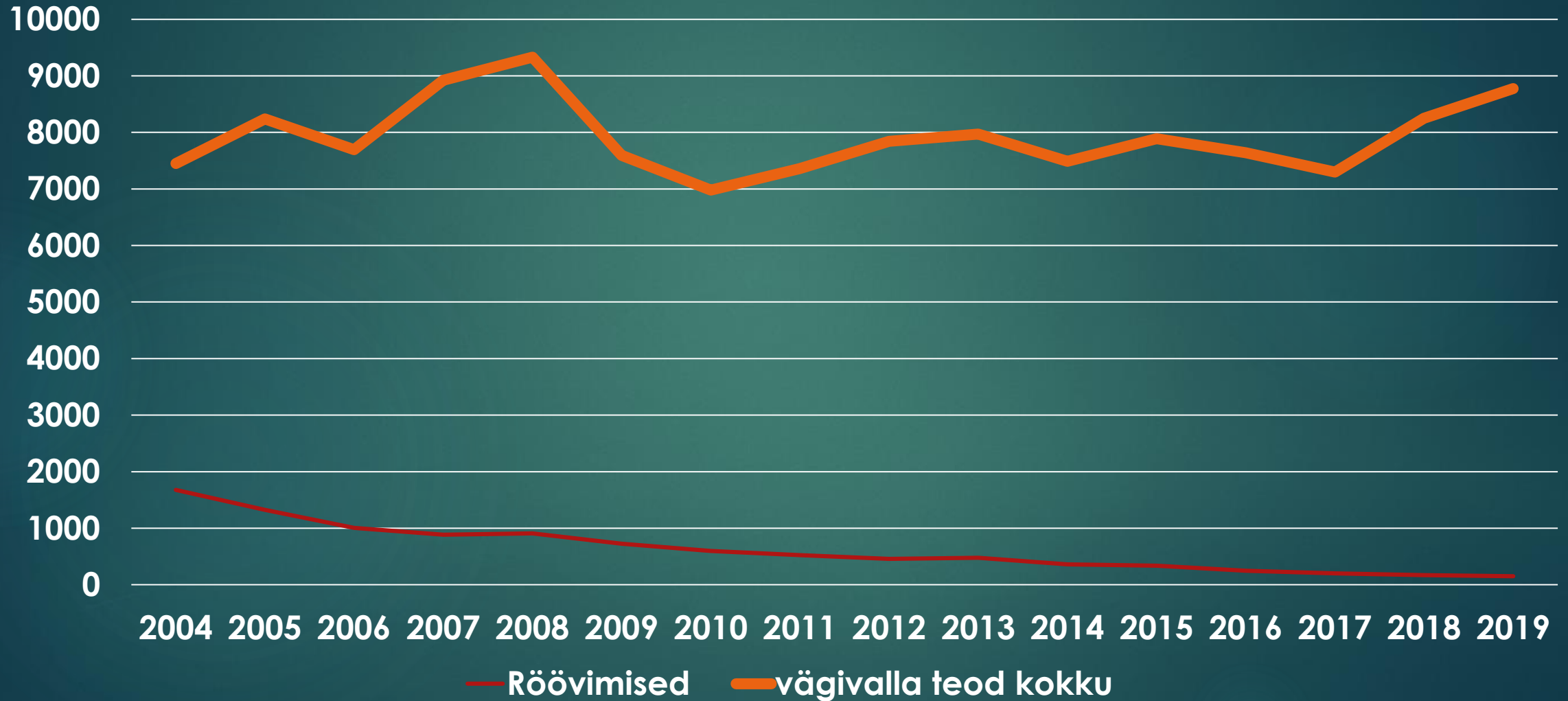
Kuritegude arv 10 000 elaniku kohta 2019

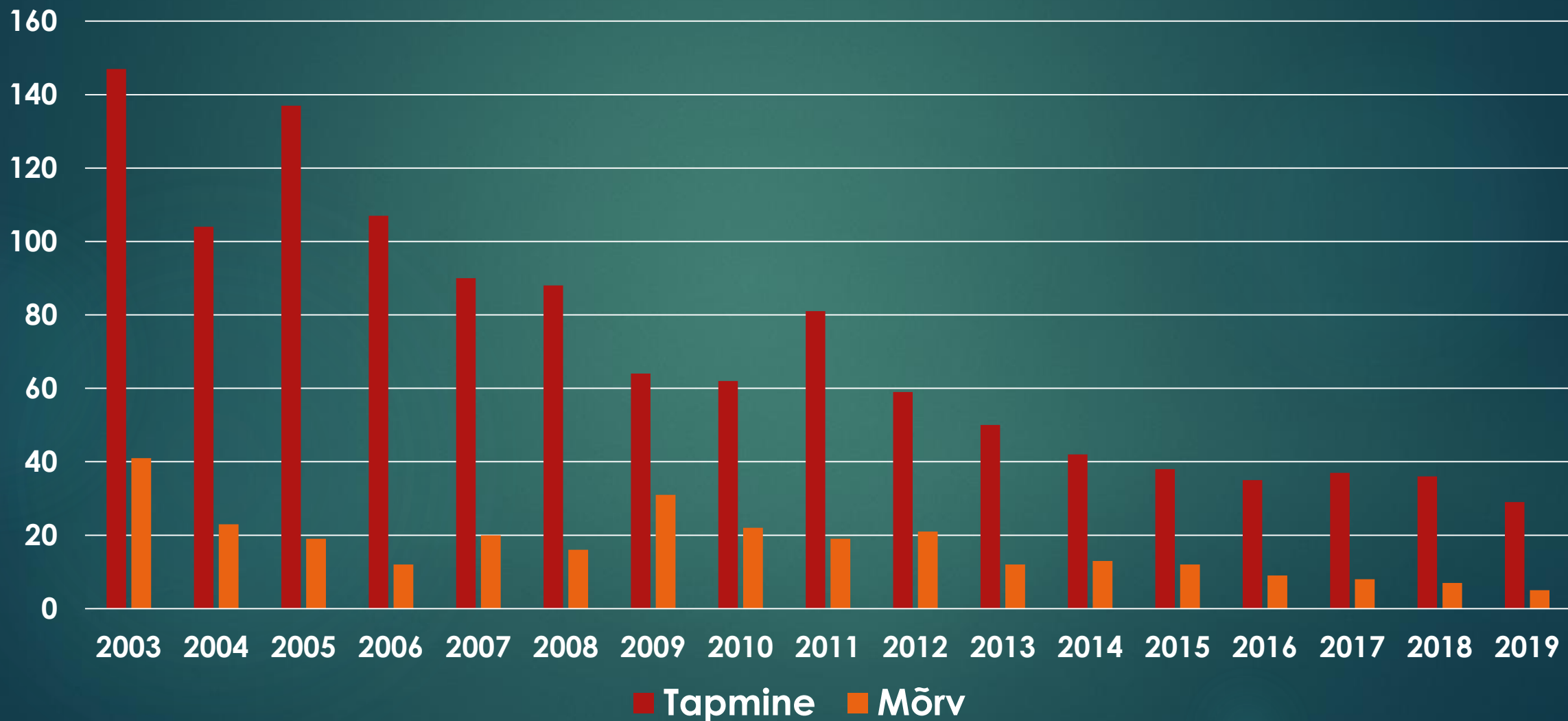
Kuritegude struktuur

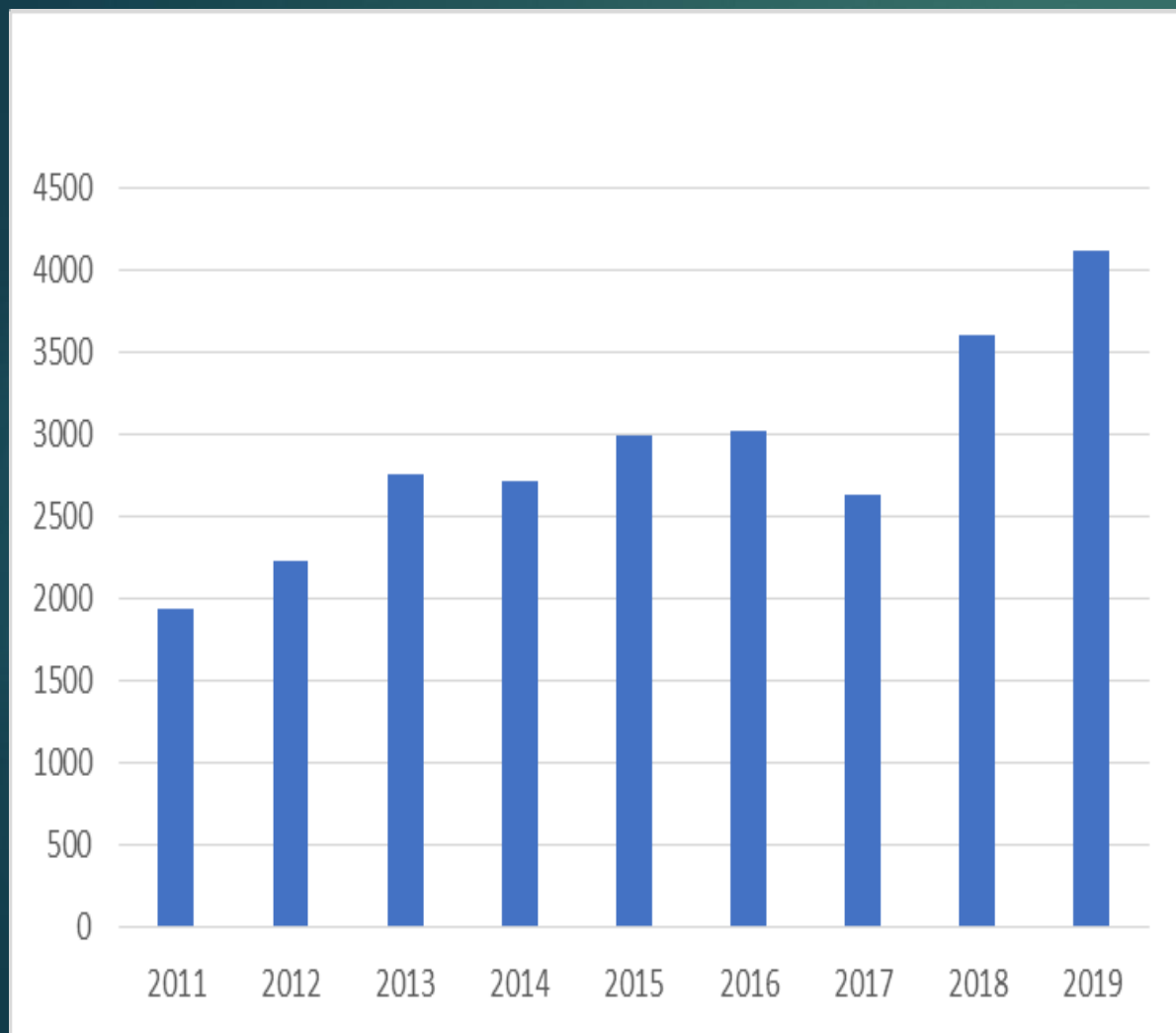
Vägivalla kuriteed

Eluvastased kuriteod

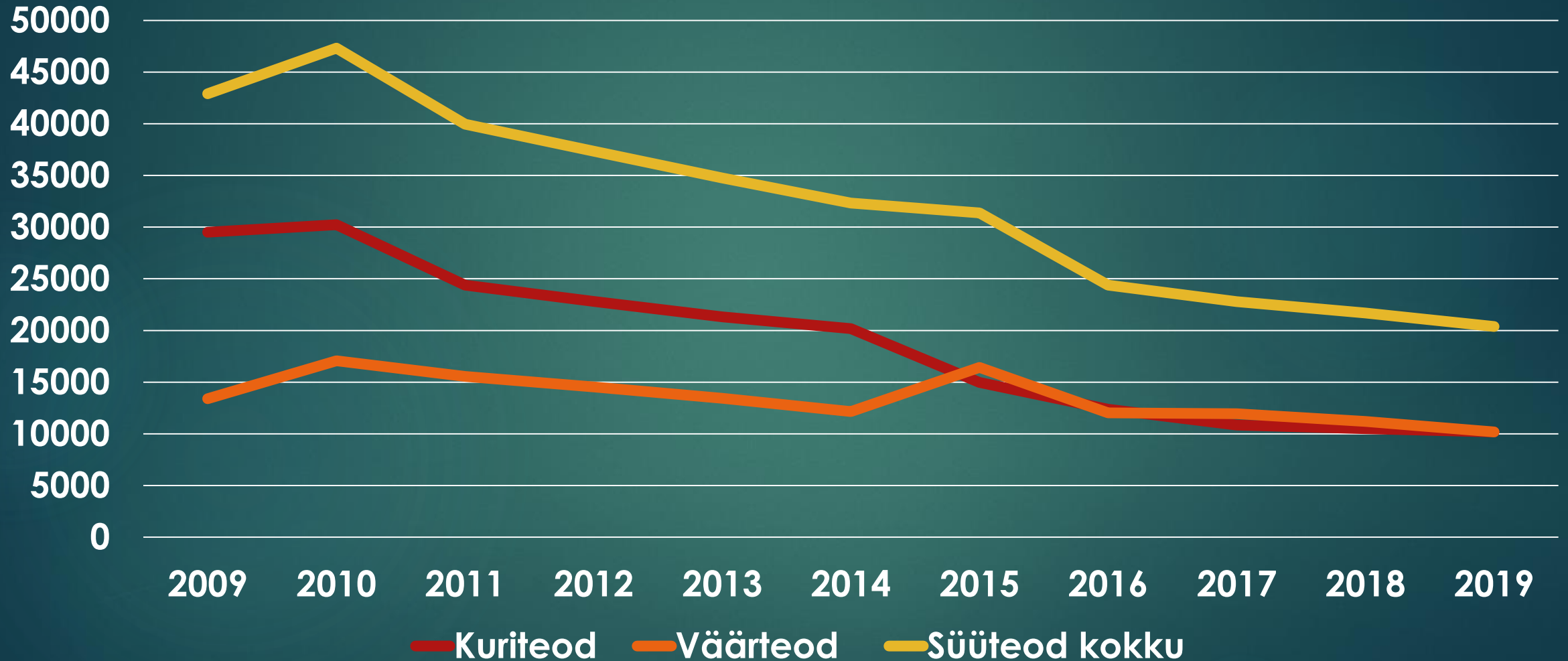
Perevägivalda kuriteod

Registreeritud perevägivaldakuriteod 2019. aastal maakonniti ja Tallinnas

	Arv	10 000 el kohta
Harju maakond (v.a Tallinn)	396	24
Tallinn	1331	31
Hiiu maakond	17	18
Ida-Viru maakond	786	58
Jõgeva maakond	67	23
Järva maakond	48	16
Lääne maakond	68	33
Lääne-Viru maakond	239	40
Põlva maakond	73	29
Pärnu maakond	234	27
Rapla maakond	86	26
Saare maakond	53	16
Tartu maakond	380	26
Valga maakond	117	41
Viljandi maakond	84	18
Võru maakond	114	32

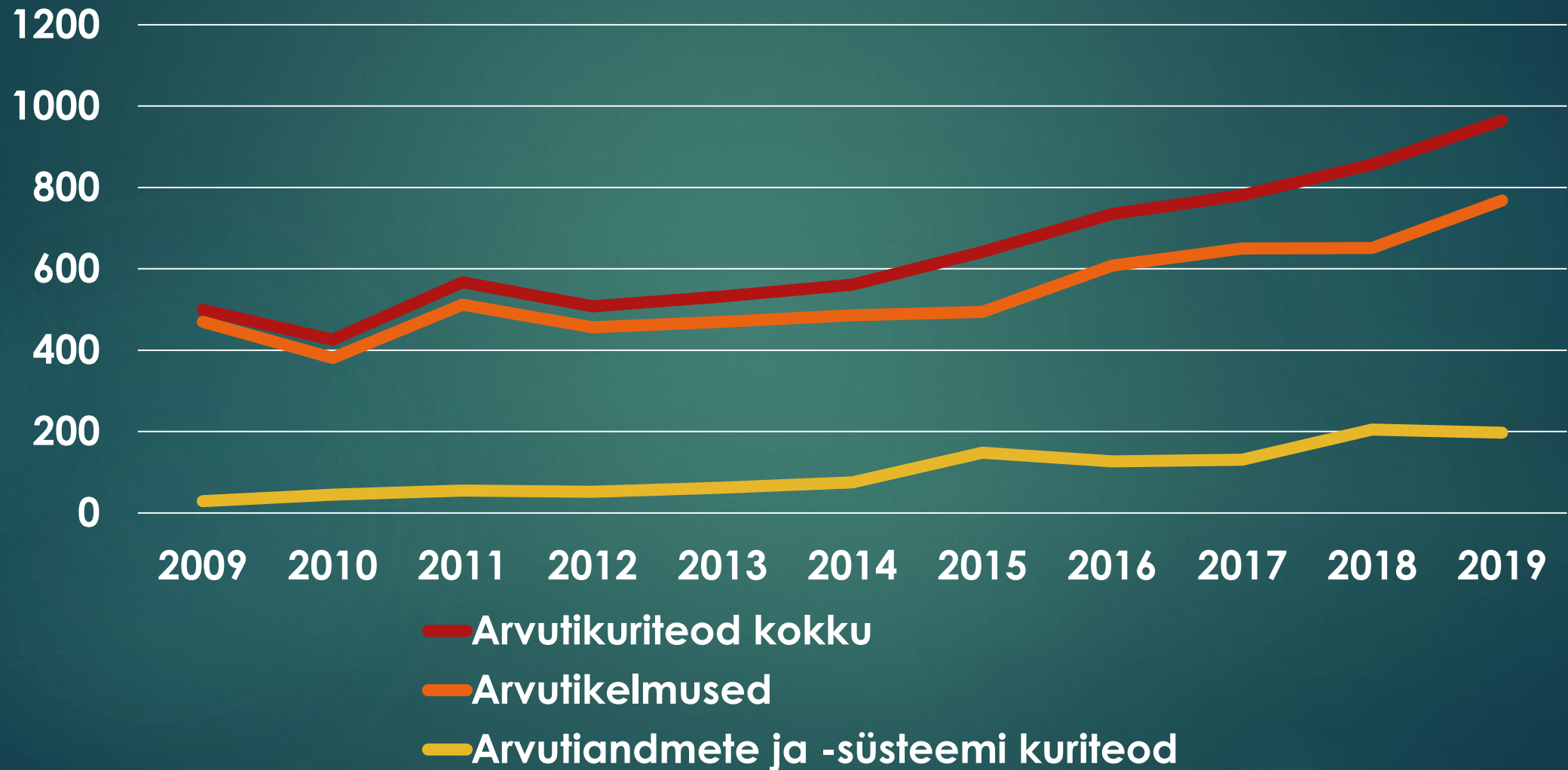
Varavastased süüteod

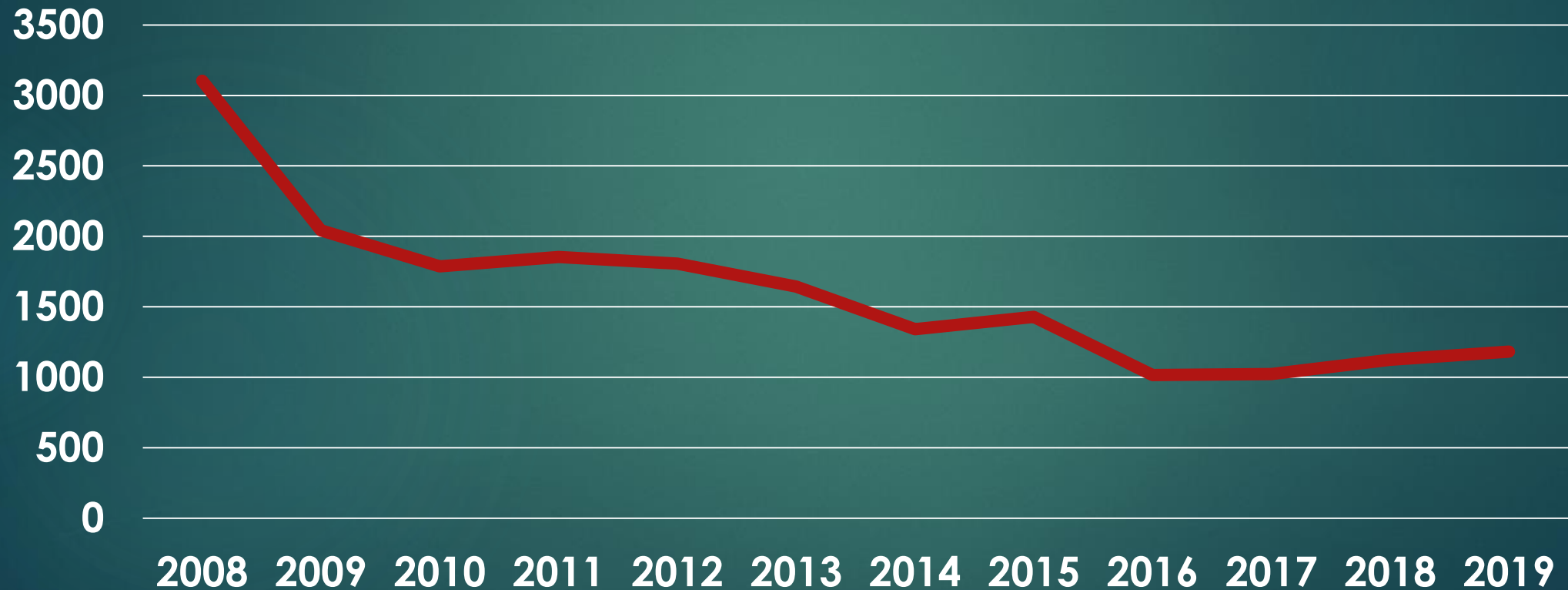
Varavastaste süütegude liigid

	Vargus eluruumist	Vargus sõidukist	Vargus kaubandus-ettevõttest	Sõiduki-vargus
2010	3196	3680	5420	623
2011	2792	2694	4537	519
2012	2718	2775	4395	408
2013	2132	2723	3833	337
2014	2072	2030	4170	406
2015	1662	1408	3192	291
2016	1328	978	2517	218
2017	965	526	2693	180
2018	755	401	2822	134
2019	600	373	2982	163

Küberkuriteod

Alaealiste toime pandud kuriteod

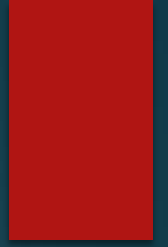
Levinumad alaealiste kuriteod

	2015	2016	2017	2018	2019
Kehaline väärkohtlemine	575	429	397	450	501
Vargus	407	220	228	351	341
Narkokuriteod	12	21	27	34	57
Avaliku korra raske rikkumine	42	86	115	61	55
Ähvardamine	24	40	33	34	44
Asja omavoliline kasutamine	78	34	46	41	24
Väljapressimine	21	11	11	10	14
Mootorsõiduki joobes juhtimine	12	9	10	4	13
Röövimine	54	35	20	23	9

Karistusõigus

- ▶ Materiaalõigus
- ▶ Menetlusõigus

KURI TEGU = KURITEGU?

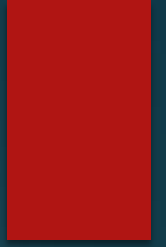

SÜÜTEOD

- Kuriteod
- Väärteod

Karistusseadustik

- Üldosa
- Eriosa

Süüteo koosseis =
objektiivsed tunnused +
subjektiivsed tunnused

Materiaalõigus

- ▶ § 113 lg 1 Teise inimese tapmise eest karistatakse kuue- kuni viieteistaastase vangistusega.
- ▶ § 121 lg 1 Teise inimese tervise kahjustamise eest, samuti valu tekitava kehalise väärkohtlemise eest karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.
- ▶ § 135 lg 1 Inimese vangistamise eest eesmärgiga sundida tema tapmise, vangistuses hoidmise või talle tervisekahjustuse tekitamise ähvardusel kolmandat isikut mingit tegu toime panema või sellega nõustuma – karistatakse kolme- kuni kaheteistaastase vangistusega.
- ▶ § 182 lg 1 Täisealise isiku poolt noorema kui kaheksateistaastase isiku kallutamise eest alkoholi tarvitamisele karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.

Subjektiivsed tunnused

Tahtlus

- Kavatsetus
- Otsene tahtlus
- Kaudne tahtlus

Subjektiiused tunnused

Ettevaatamatus

- Kergemeelsus
- Hooletus

Teo toimepanija

- ▶ Täideviija ja kaastäideviijad
- ▶ Kihutaja
- ▶ kaasaaitaja

Õigusvastasust välistavad asjaolud

- ▶ Hädakaitse
- ▶ Hädaseisund
- ▶ Kohustuste kollisioon
- ▶ Eksimus õigusvastasust välistavas asjaolus

Materialloigus

SÜÜ

KARISTUSE LIIGID

Kuriteod:

- Vangistus
- Rahaline karistus

Väärteod:

- Arest
- Rahatrahv
- Sõiduki juhtimise õiguse äravõtmine

LISAKARISTUSED

- ▶ Tegutsemiskeeld
- ▶ Ettevõtluskeeld
- ▶ Sõiduki juhtimise õiguse äravõtmine
- ▶ Relva ja laskemoona omamise õiguse äravõtmine
- ▶ Jahipidamis- ja kalapüügiõiguse äravõtmine
- ▶ Riigisaladuse juurdepääsu õiguse äravõtmine
- ▶ Loomapidamise keeld
- ▶ Väljasaatmine

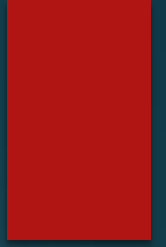
Asenduskaristused

- Üldkasulik töö
- Elektrooniline valve
- Sõltuvusravi

Vangistusest tingimisi vabastamine

KARISTUSE MÕISTMINE

- ▶ Isiku süü
- ▶ Kergendavad ja raskendavad asjaolud
- ▶ Võimalus mõjutada hoiduma uute süütegude sooritamisest
- ▶ Õiguskorra kaitsmise huvid

Süütegude aegumine

Vara konfiskeerimine

KURITEGUDE LIIGID

- ▶ Isikuvastased kuriteod
- ▶ Poliitiliste ja kodanikuõiguste vastased kuriteod
- ▶ Rahvatervise vastased süüteod
- ▶ Varavastased kuriteod
- ▶ Riigivastased süüteod
- ▶ Ametialased süüteod
- ▶ Õigusemõistmise vastased süüteod
- ▶ Majandusalased süüteod
- ▶ Liiklussüüteod
- ▶ jt

MENETLUSÕIGUS

- ▶ Kriminaalmenetlus
- ▶ Väärteomenetlus

KRIMINAALMENETLUSE ÜLDPRINTSIIBID

- ▶ Süütuse presumptsioon
- ▶ Kriminaalmenetluse kohustuslikkuse printsiip – mööndused alates 2014
- ▶ Riiklikkuse ehk avaliku süüdistuse põhimõte
- ▶ õigus keelduda ütluste andmisest enda ja oma lähedaste vastu
- ▶ kaitseõiguse tagamise printsiip – kaitsja kohustuslikkus
- ▶ kohtumenetluse võistlevuse printsiip

- ▶ isikuvabaduste tagamine ning inimväärikuse austamine
- ▶ kohtuliku arutamise vahetus ja suulisus
- ▶ tõendite vaba hindamise põhimõte
- ▶ õigusemõistmine ainult kohtu poolt
- ▶ ne bis in idem
- ▶ kohtuliku arutamise avalikkuse põhimõte
- ▶ menetluskeelee põhimõte

Menetlusõigus

KRIMINAALMENETLUSE SUBJEKTID

Menetlejad:

- Uurimisasutus
- Prokuratuur
- Kohus

Menetlusosalised:

- Kannatanu, tsiviilhageja
- Kahtlustatav, süüdistatav
- Tsiviilkostja, kolmas isik
- Kaitsja

Menetlusõigus

KOHTUEELNE MENETLUS

KOHTUMENETLUS

- Kriminaalmenetluse alustamine
- Tõendite kogumine

Tõend on kahtlustatava, süüdistatava, kannatanu, tunnistaja või asjatundja ütlus, ekspertiisiakt, eksperdi antud ütlus ekspertiisiakti selgitamisel, asitõend, uurimistoimingu, kohtuistungigi ja jälitustoimingu protokoll või videosalvestis, samuti muu dokument ning foto või film või muu teabetalletus.

- Menetluse tagamine

Kohtueelse menetluse lõpetamine

- ▶ Kuriteo tunnused puuduvad
- ▶ Toimepanija on alla 14
- ▶ Kuritegu on aegunud
- ▶ Kahtlustatav või süüdistatav on surnud
- ▶ Kahtlustatav või süüdistatav on parandamatult haigestunud, mistõttu pole võimeline menetluses osalema

Kohtueelse menetluse lõpetamine

Menetluse võib lõpetada:

- ▶ Kui ei ole tuvastatud toimepanijat
- ▶ Puudub avalik menetlushuvi ja süü ei ole suur
- ▶ Karistuse ebaotstarbekuse tõttu
- ▶ Leppimise tõttu
- ▶ Isiku oluline kaasabi kriminaalasja lahendamisele
- ▶ Konkurentsi kuriteos leebusetootleja suhtes
- ▶ Mõistliku aja möödumise tõttu

KOHTUMENETLUS

- ▶ Käskmenetlus
- ▶ Kokkuleppemenetlus
- ▶ Lühimenetlus
- ▶ Üldmenetlus

Menetlusõigus

KOHTUISTUNG

KOHTUOTSUS

- Kas leidis aset tegu?
- Kes selle teo toime pani?
- Kas see tegu on kuritegu?
- Kas süüdistatav on süüdi?
- Karistus?

VÄÄRTEOMENETLUS

Peamised erinevused:

- Menetleja
- Tõendid
- Kannatanu

KÜSIMUSED?